

Урок 8

Кільчасті черви

Мета уроку: ознайомити учнів із характерними ознаками кільчастих червів, розкрити особливості будови та способів життя представників кільчастих червів на прикладі дощового черв'яка; установити риси пристосування цих організмів до середовища існування; розвивати вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; удосконалювати вміння спостерігати, аналізувати, творчо розв'язувати поставлені завдання; виховувати етично-ціннісне ставлення до природи.

Очікувані результати: учні називають середовища існування кільчастих червів, ознаки будови, які вирізняють цих тварин серед інших; характеризують особливості способу життя, розмноження і розвитку кільчастих червів; пристосування дощових червів до існування у ґрунті; визначають риси пристосованості тварин до середовища існування.

Дайте назву організму, зображеному на малюнку. Укажіть його ознаки пристосування до середовища існування.

Дайте назву організму, зображеному на малюнку. Укажіть його ознаки пристосування до середовища існування.

Дайте назву організму, зображеному на малюнку. Укажіть його ознаки пристосування до середовища існування.

«Так — ні».

Учитель зачитує твердження, а учні погоджуються або не погоджуються з ними.

1. Усі кишковопорожнинні ведуть прикріплений спосіб життя.
2. Вони опанували водне і наземно-повітряне середовища існування.
3. Отруйні види медуз спричиняють сильні опіки, навіть смерть.
4. Коралові поліпи є «домівками» для інших тварин.
5. Гідри є гермафродитами.
6. Річковий рак може співмешкати з актинією.
7. Медузи здатні утворювати колонії.
8. Кінська актинія трапляється в Чорному морі.
9. У життєвому циклі медуз спостерігається чергування поколінь.
10. Аурелія не спричиняє сильних опіків, її можна брати в руки.
11. Кишковопорожнинні мають двобічну симетрію тіла.
12. Коралові рифи заважають навігації.

Відповіді:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ні	ні	так	так	так	ні	ні	так	так	так	ні	так

Кільчасті черви

```
graph TD; A[Кільчасті черви] --> B[Малоцетинкові  
(дощовий черв'як,  
трубочник)]; A --> C[Багатоцетинкові  
(нерейс,  
піскожил,  
палоло)]; A --> D[П'явки (медична  
п'явка, кінська п'явка,  
риб'яча п'явка)];
```

**Малоцетинкові
(дощовий черв'як,
трубочник)**

**Багатоцетинкові
(нерейс,
піскожил,
палоло)**

**П'явки (медична
п'явка, кінська п'явка,
риб'яча п'явка)**

Рот

Глотка

Стравохід

Воло

Шлунок

Кишечник

Анальний отвір

Нервова система

```
graph TD; A[Нервова система] --> B[Центральна нервова система]; A --> C[Периферична нервова система]; B --> D[Навкологлоткове кільце]; B --> E[Черевний ланцюжок]; C --> F[Нервові відростки]; C --> G[Нервові закінчення];
```

Центральна нервова система

Периферична нервова система

Навкологлоткове кільце

Черевний ланцюжок

Нервові відростки

Нервові закінчення

За будовою статеві системи

```
graph TD; A[За будовою статеві системи] --> B[Роздільностатеві (багатоцетинкові)]; A --> C[Гермафродити (малоцетинкові, п'явки)];
```

Роздільностатеві
(багатоцетинкові)

Гермафродити
(малоцетинкові,
п'явки)

Завдання для груп:

— Схарактеризуйте особливості будови:

I група — травної системи;

II група — кровоносної системи;

III група — видільної системи;

IV група — нервової системи;

V група — статевної системи

дощового черв'яка.

Типи розвитку

```
graph TD; A[Типи розвитку] --> B[Непрямий (багатоцетинкові)]; A --> C[Прямий (малоцетинкові, п'явки)];
```

Непрямий
(багатоцетинкові)

Прямий
(малоцетинкові,
п'явки)

Домашнє завдання

Завдання для всього класу.

Підручник

Зошит

Індивідуальні та творчі завдання.

1. Скласти кросворд на тему «Черви».
2. Підготувати повідомлення на теми «П'явки», «Трубочник», «Піскожил», «Нереїс», «Роль червів в екосистемах та житті людини».